

Minister
Finansów

Warszawa, 5 czerwca 2024 roku

Sprawa: Odpowiedź MF
Znak sprawy:
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

uprzejmie informuję, że w świetle obowiązującego prawa, Państwa wystąpienie z 11 marca 2024 r. stanowi petycję. W związku z tym zostało rozpatrzone na zasadach określonych przepisami ustawy o petycjach¹. Mając powyższe na uwadze, uprzejmie informuję.

Przedmiot petycji pozostający we właściwości Ministerstwa Finansów

Petycja dotyczy podjęcie działań legislacyjnych zmierzających do zaniechania opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych ryczałtu za używanie pojazdu prywatnego do celów służbowych, który przewidziany jest w art. 14 ust. 5a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych².

Obecny stan prawny

Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych oraz daninę solidarnościową reguluje ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych³. Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy PIT, wolny od podatku dochodowego jest

¹ Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).

² Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1095).

³ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 poz. 226, z późn. zm.) – „ustawa PIT”.

zwrot kosztów poniesionych przez pracownika z tytułu używania pojazdów stanowiących własność pracownika, dla potrzeb zakładu pracy, w jazdach lokalnych, jeśli obowiązek ponoszenia tych kosztów przez zakład pracy albo możliwość przyznania zwrotu tych kosztów wynika z odrębnych ustaw. Zwolnienie to jest jednak limitowane do wysokości miesięcznego ryczałtu pieniężnego albo do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej przy zastosowaniu stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, określonych w odrębnych przepisach wydanych przez właściwego ministra.

Limit wolnego od opodatkowania świadczenia wyznacza zatem inny powszechnie obowiązujący akt normatywny, tj. rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy⁴.

Odnosząc się do postulatu zawartego w petycji należy wyjaśnić, że podstawowym założeniem wykładni prawa jest założenie o racjonalnym pracodawcy. Wynika ono z charakteru prawa jako regulatora stosunków społecznych. Z reguły racjonalnego prawodawcy wynika zatem, że skoro prawodawca jest racjonalny, to i jego dzieło w postaci aktu normatywnego jest racjonalne. Mając zatem na uwadze racjonalność prawodawcy należy wyjaśnić, że gdyby ustawodawca nie uznawał zwrotu tych kosztów za przychód podatkowy, to nie wprowadzałby zwolnienia przedmiotowego w tym zakresie. Skoro jednak je wprowadził (w limitowanej wysokości), oznacza to że zwrot ten stanowi przychód podatkowy.

Zatem z uwagi na omówione obowiązujące zwolnienie przedmiotowe, świadczenie będące przedmiotem petycji nie powinno być rozpatrywane w kontekście tez wynikających z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt K 7/13, dotyczącego nieodpłatnych świadczeń niestanowiących podatkowego przychodu pracownika.

Stanowisko wobec postulatów zawartych w petycji

Ministerstwo Finansów na bieżąco analizuje zgłoszenia od obywateli, co do kierunku zmian w ustawach podatkowych. Stanowią one cenny głos w dyskusji na temat reformy systemu podatkowego oraz sygnał oczekiwań społecznych.

Nie oznacza to jednak, że każdy ze zgłoszonych postulatów może być zrealizowany.

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Jest to zasada

⁴ Dz. U. poz. 271, z późn. zm.

demokratycznego państwa prawnego mająca swój wyraz w postanowieniach art. 2 Konstytucji RP⁵.

Ponoszenie ciężarów i świadczeń publicznych, w tym w szczególności podatków, jest naszym obowiązkiem wynikającym z postanowień art. 84 Konstytucji RP.

Natomiast nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy (art. 217 Konstytucji RP).

Z tych też względów podstawową zasadą, na której skonstruowano ustawę PIT jest powszechność opodatkowania. Z art. 9 ust. 1 ustawy PIT wynika, że opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatków. Stąd ulgi i zwolnienia stanowią wyjątek od omówionej powyżej zasady.

Wyjaśniamy ponadto, że ze zwolnienia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 23b ustawy PIT, na tych samych zasadach korzystają na przykład listonosze, pracownicy socjalni, czy pracownicy służby leśnej. Ich również obowiązuje limit wyznaczony postanowieniami ww. przepisu.

Realizacja zgłoszonego przez Państwa postulatu niewątpliwie doprowadziłaby do uprzywilejowania Państwa grupy zawodowej, czyli naruszenia konstytucyjnej zasady równości.

Zasada ta stanowiąca, że „wszyscy są wobec prawa równi”, wielokrotnie była rozpatrywana przez Trybunał Konstytucyjny. Stwierdził on, że:

„zasada równości oznacza nakaz jednakowego traktowania wszystkich obywateli w obrębie określonej klasy („kategorii”). Wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących.”

W wyroku z 20 grudnia 1994 r., sygn. K. 8/94 Trybunał Konstytucyjny wskazał, że:

„Sprawiedliwość wymaga, aby różnicowanie prawne podmiotów (ich kategorii) pozostawało w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji faktycznej. Wyrażona w ten sposób sprawiedliwość rozdzielcza oznacza, że równych traktować należy równo, a podobnych należy traktować podobnie (zob. orzeczenia Trybunału: K. 7/90; K. 12/92; U. 1/93, K. 10/93). Zasada równości daje się zatem wyrazić w formule, w myśl której nie wolno tworzyć takiego prawa które różnicowałoby sytuację prawną podmiotów, których sytuacja faktyczna jest taka sama.”

⁵ Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. poz. 483, z późn. zm.) – „Konstytucja RP”.

Mając zatem na uwadze obowiązujące konstytucyjne standardy, i uwzględniając podstawową regułę interpretacyjną o racjonalności prawodawcy nie przewidujemy realizacji Państwa postulatu.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Szatański
Dyrektor
Departamentu Podatków Dochodowych